

DYREKTOR

IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ

W OPOLU

UNP: 1601-22-099887

Znak sprawy: 1601-IWA.0921.5.2022.10

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Izba Administracji Skarbowej w Opolu

ul. płk. Witolda Pileckiego 2, 45-331 Opole

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Zakres kontroli, tj. przedmiot kontroli i okres objęty kontrolą

Przedmiot kontroli:

Skuteczność i terminowość czynności podejmowanych w celu wyegzekwowania zobowiązań.

Okres objęty kontrolą: 2021 r.

Jednostka kontrolowana:

Drugi Urząd Skarbowy w Opolu, ul. Cementowa 6, 45-358 Opole

Kierownik jednostki kontrolowanej: Pani Irena Nowotny

Naczelnik Urzędu Skarbowego od 1.03.2019 r.

Kontrolerzy:

Ewelina Walczak, starszy ekspert skarbowy - koordynator kontroli,

Grzegorz Wroński, ekspert skarbowy

działający na podstawie upoważnienia Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Opolu Nr 5/2022 z dnia 25.07.2022 r.

Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

01.08.2022 r. - 30.09.2022 r.

Podstawa prawna prowadzenia kontroli:

Art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224)

Wpisano do ewidencji kontroli: Poz. 1/2022

Zagadnienia objęte kontrolą:

1. Czynności wykonywane w zakresie „miękkiej egzekucji”.
2. Terminowość wystawiania upomnień i tytułów wykonawczych.
3. Postępowanie organu podatkowego z zaległościami podatkowymi po umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna:

Działania Drugiego Urzędu Skarbowego w Opolu kierowanego przez Naczelnika, w badanym zakresie oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Uzasadnienie oceny ogólnej:

Działania Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Opolu zrealizowane w 2021 r. zostały ocenione:

- pozytywnie w zakresie czynności wykonywanych w ramach „miękkiej egzekucji”,
- pozytywnie z nieprawidłowościami w zakresie terminowości wystawiania upomnień i tytułów wykonawczych.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- wystawieniu upomnień po upływie 30 dni od daty, od której możliwe było prowadzenie działań windykacyjnych,
- późnym wystawieniu tytułów wykonawczych, tj. po 30 dniach od daty doręczenia upomnienia,
- braku weryfikacji czy upomnienie zostało doręczone podatnikowi, organ podatkowy w aktach sprawy nie posiada zwrotnego potwierdzenia odbioru upomnienia. Skutkowało to późnym (po roku) podjęciem dalszych działań windykacyjnych,

- niewydrukowaniu upomnienia wystawionego w podsystemie Poltax2BPlus, co skutkowało nieprzesłaniem go do podatnika,
- pozytywnie z uchybieniami w zakresie postępowania organu podatkowego z zaległościami podatkowymi po umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność.

Skala stwierdzonych nieprawidłowości, nie ma wpływu na prawidłową realizację przez Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Opolu zadań w zakresie spraw wierzycielskich.

Dodatkowo stwierdzono nieprawidłowość dotyczącą działań organu egzekucyjnego:

- zamknięcie sprawy w podsystemie EGAPOLTAX z kodem zakończenia sprawy E9 – umorzenie (bezskuteczność egzekucji), bez jednoczesnego wydania postanowienia w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Czynności wykonywane w ramach „miękkiej egzekucji”.

Stan prawny:

1. Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r., poz. 479 ze zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2083).

Opis stanu faktycznego:

Zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych, wierzyciel może podejmować działania informacyjne w przypadku, gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest dłuższy niż 6 miesięcy, a tytuł wykonawczy nie został wystawiony. Działania informacyjne są podejmowane w formie ustnej lub pisemnej. Działania te są ewidencjonowane w systemie teleinformatycznym wierzyciela. Zaewidencjonowaniu podlega forma

działania informacyjnego, data jego podjęcia oraz imię i nazwisko osoby, która podjęła działanie informacyjne.

W trakcie kontroli ustalono, że w Urzędzie nie wprowadzono procedur z zakresu „miękkiej egzekucji”. Z wyjaśnień Naczelnika Urzędu wynika, że podmioty do „miękkiej egzekucji” pracownicy wybierają na podstawie raportu - Przypisy/odpisy zaksięgowane. Raport sporządzany jest cyklicznie minimum 2 razy w miesiącu. Po sporządzeniu raportu pracownik analizuje go według założonych kryteriów. Jeżeli analiza danych potwierdza zasadność uruchomienia „miękkiej egzekucji” kontaktuje się telefonicznie z podatnikiem celem ustalenia sposobu postępowania z zadłużeniem. Zgodnie z zakresem obowiązków pracownicy posiadają uprawnienia do prolongowania w ramach „miękkiej egzekucji” zapłaty zaległości w kwocie niższej lub równej 10000 zł (bez odsetek - łączna kwota zaległości w poszczególnych tytułach podatkowych). Kierownik natomiast uprawniony jest do prolongowania - kwoty niższej lub równej 50000 zł.

Pracownik uprawniony jest do prolongowania terminu zapłaty zadłużenia podatnika na okres nie dłuższy niż 14 dni, liczony od dnia przeprowadzenia rozmowy telefonicznej bez wysyłania upomnienia. Jeśli zdarzają się prośby o dłuższe okresy pracownicy każdorazowo konsultują to z kierownikiem czy Naczelnikiem.

Po przeprowadzeniu rozmowy telefonicznej pracownik sporządza „notatkę z rozmowy z dłużnikiem” oraz odnotowuje informację o „miękkiej egzekucji” w systemie Poltax2BPlus. W zależności od kwoty kierownik samodzielnie lub z Naczelnikiem potwierdzają fakt możliwości prolongaty w ramach „miękkiej egzekucji” na notatce służbowej poprzez umieszczenie pieczętki oraz podpisu.

Weryfikacja „miękkiej egzekucji” odbywa się na bieżąco oraz w momencie sporządzenia raportu dotyczącego informacji o działaniach skutkujących częściowym lub całkowitym wykonaniem obowiązku podatkowego bez konieczności wszczęcia egzekucji administracyjnej. Raz w miesiącu pracownicy uzupełniają raport w zakresie zapłaconej kwoty, terminu, lub braku zapłaty. W przypadku braku wpłaty wystawiane jest upomnienie oraz zawiadomienie RNP.

Na podstawie przedłożonych przez Urząd ewidencji, stwierdzono, że w 2021 r. podjęto - 573 działania informacyjne (rozmowy telefoniczne). Działania podjęte wobec 520 podatników, tj. 90,75 % (520:573) skutkowały częściowym lub całkowitym

wykonaniem obowiązku podatkowego, bez konieczności wszczęcia egzekucji administracyjnej. Urząd w wyniku tych działań uzyskał 87,39 % zaległości.

Kontrolą objęto 100 jednostek, tj. 17,45 % (100:573) wytypowanych metodą statystyczną - losowanie systematyczne (interwał losowania - 5, jako pierwszą jednostkę do próby wybrano pozycję 10 z ewidencji za okres 30.12.2020 r. – 28.01.2021 r.).

Stwierdzono, że:

- w 89 przypadkach podjęte działania skutkowały całkowitą lub częściową zapłatą zaległości,
- w 10 przypadkach wystawiono upomnienie od 2 do 26 dni od prolongowanego terminu,
- w 10 przypadkach kwota zaległości wynosiła ponad 10000 zł. Kierownik oraz Naczelnik akceptowali, odpowiednio do uprawnień, fakt możliwości prolongaty w ramach „miękkiej egzekucji” na sporządzonej przez pracownika „notatce z rozmowy z dłużnikiem”,
- w 1 przypadku pracownik wyznaczył termin zapłaty zadłużenia do 15 dni od dnia przeprowadzenia rozmowy telefonicznej (...).

Na powyższe Naczelnik Urzędu złożyła wyjaśnienia. Wyjaśnienia przyjęto.

[Dowód: akta kontroli nr 167-168]

Ustalenia:

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym powyżej zakresie nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.

Ocena:

Działalność Drugiego Urzędu Skarbowego w Opolu w zakresie czynności wykonywanych w ramach „miękkiej egzekucji” należy ocenić pozytywnie.

2. Terminowość wystawiania upomnień i tytułów wykonawczych.

Stan prawny:

1. Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r., poz. 479 ze zm.).

2. Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2083).

Opis stanu faktycznego:

Kontrolę przeprowadzono na podstawie raportu z WHTAX - „Wskaźnik szybkości podejmowania działań windykacyjnych (BP+JST) - szczegóły na poziomie US” wg stanu na 31.12.2021 r. Raport sporządzono wg następujących parametrów: zaległości wymagalne, kwota zaległości powyżej 160 zł, bez zaległości rozliczonych przed pobraniem oraz bez zaległości podmiotów zagranicznych.

Raport wykazał 934 pozycje.

Raport dodatkowo ograniczono do zaległości, w stosunku do których wystawiono w 2021 r. upomnienia i tytuły wykonawcze (z datą doręczenia upomnienia w latach 2020 - 2021). Kryterium spełniło 731 upomnień oraz 594 tytuły wykonawcze.

1) Terminowość wystawiania upomnień.

Ustalono, że 731 upomnień wystawiono:

- 1 - 15 dni po upływie terminu płatności bądź od dnia złożenia deklaracji (jeśli złożona została po ustawowym terminie płatności) – 292 upomnienia (292:731, tj. 39,95 %),
- 16 - 30 dni – 142 upomnienia (142:731, tj. 19,42 %),
- 31 - 90 dni – 239 upomnień (239:731, tj. 32,7 %),
- 91 - 180 dni – 56 upomnień (56:731, tj. 7,66 %),
- 218 - 243 dni – 2 upomnienia (2:731, tj. 0,27 %).

Szczegółowej kontroli poddano 100 upomnień wystawionych powyżej 15 dni (100:439, tj. 22,78 %), wytypowanych metodą statystyczną - losowanie systematyczne (interwał losowania - 4, jako pierwszą jednostkę do próby wybrano pozycję 335).

Naczelnik Urzędu złożyła wyjaśnienia, z których wynika, że duża rotacja kadry i braki kadrowe, nie dawały możliwości terminowej realizacji zadań. Czas pandemii spowodował bardzo duży napływ wniosków o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych (2019 r. - 221 szt., 2020 r. - 456 szt., 2021 r. – 369 szt.). Większość

pracowników zajmowało się obsługą tych spraw. W styczniu 2021 r. sprawami objętymi kontrolą, tj. miękką egzekucją, wystawianiem upomnień i tytułów wykonawczych, zajmowały się tylko dwie osoby. W lutym została przyjęta nowa osoba na zastępstwo, która je wspomagała. Osoba ta nie posiadała doświadczenia w zakresie wykonywanych zadań. Od 22.03.2021 r. do 31.10.2021 r. jeden z pracowników przebywał na długotrwałym chorobowym oraz urlopie wypoczynkowym. Zadania obsługiwało znowu tylko dwóch pracowników (referentów). Do wsparcia na bieżąco oddelegowano dwóch innych pracowników, którzy wspomagali realizację kontrolowanych działań oraz wykonywali swoje obowiązki, jak również wspomagali realizację wniosków ulgowych. Ponadto jeden z oddelegowanych pracowników bardzo często w 2021 r. przebywał na zwolnieniu. W celu dalszej poprawy sytuacji i terminowej realizacji zadań, 1 września do Działu Spraw Wierzycielskich przeniesiono pracownika z Działu Rachunkowości, a w październiku pracownika zajmującego się sprawami z zakresu ulg. W rezultacie dopiero od października 2021 r. sprawami objętymi kontrolą zajmowały się cztery osoby. W celu dalszej poprawy jakości i terminowości w lutym 2022 r. dokonano kolejnych zmian. Od tego momentu skład jest stały. Zdaniem Naczelnika Urzędu przekłada się to na terminowość oraz skuteczność realizowanych zadań objętych kontrolą, tj. z zakresu miękkiej egzekucji, wystawiania upomnień i tytułów wykonawczych.

[Dowód: akta kontroli nr 150-153]

Uwzględniono powyższe wyjaśnienia i zmieniono przyjęte założenie do kontroli w zakresie terminowości wystawiania upomnień. Zamiast założenia, że od daty, od której możliwe było podjęcie działań windykacyjnych do daty wystawienia upomnienia nie powinno upłynąć więcej niż 15 dni przyjęto, że nie powinno upłynąć więcej niż 30 dni.

Stwierdzono, że:

- w 1 przypadku wykazane na raporcie upomnienie zostało wygenerowane w podsystemie Poltax2BPlus w celu wystawienia zmienionego tytułu wykonawczego, w związku ze złożoną przez podatnika korektą deklaracji VAT-7 za 10/2020 zwiększającą zobowiązanie do zapłaty (...),
- w 1 przypadku dotyczącym zaległości wynikającej ze złożonej 10.03.2021 r. korekty deklaracji VAT-7 za 1/2021 - upomnienie zostało wystawione w terminie 8 dni od daty wpływu korekty. Jednakże z uwagi na brak zwrotnego

potwierdzenia odbioru upomnienie anulowano i wystawiono nowe - 27.04.2021 r. Stąd też raport wykazał, że upomnienie wystawiono po 48 dniach od daty złożenia korekty (...),

- w 1 przypadku upomnienie wystawiono w związku z niedotrzymaniem przez podatnika terminu płatności 8 z 12 rat.

Ustalono, że podatnik 27.04.2021 r. złożył zeznanie PIT-36L za rok 2020. Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w Opolu, na wniosek podatnika z 30.04.2021 r., decyzją z 30.07.2021 r. rozłożył zapłatę podatku na raty. Dział Rachunkowości pismem z 1.12.2021 r. zwrócił się do Działu Spraw Wierzycielskich z prośbą o wygaszenie 8 raty (termin płatności 17.11.2021 r.), w związku z brakiem wpłaty. W dniu 29.12.2021 r. wystawiono upomnienie w podsystemie Poltax2BPlus, jednakże nie wydrukowano go i nie wysłano do podatnika. W dniu 9.03.2022 r. upomnienie anulowano, zobowiązanie uregulowano. Raport wykazał, że upomnienie wystawiono po 243 dniach od terminu płatności zobowiązania. Natomiast licząc od daty pisma o wygaszenie 8 raty - upomnienie wystawiono po 28 dniach (...).

Na powyższą okoliczność Naczelnik Urzędu złożyła wyjaśnienia – w wyniku analizy dotyczącej niezapłaconej 12 raty (termin płatności 12.01.2022 r.) pracownik zorientował się, że nie wydrukował upomnienia na zaległość dotyczącą 8 raty.

[Dowód: akta kontroli nr 167-168]

- w 7 przypadkach upomnienie wystawiono w terminie 34 – 76 dni licząc od daty weryfikacji przez Dział Rachunkowości zeznania PIT-4R, PIT-28 i PIT-36L,
- w 9 przypadkach dotyczących zaległości wynikających ze złożonych przez podatników zeznań PIT-36 i PIT-36L oraz deklaracji VAT-7 - upomnienie wystawiono w terminie 22 – 28 dni licząc od terminu płatności bądź od dnia złożenia deklaracji,
- w 21 przypadkach dotyczących zaległości wynikających z KAR-KS oraz ze złożonych przez podatników zeznań CIT-8, PIT-37 i deklaracji VAT-7 - upomnienie wystawiono w terminie 31 – 99 dni licząc od terminu płatności bądź od dnia złożenia deklaracji,

- w 60 przypadkach dotyczących zaległości wynikających ze złożonych przez podatników zeznań PIT-4R, PIT-8AR, PIT-28, PIT-36, PIT-36L i PIT-37 - upomnienia wystawiono w terminie 1 - 29 dni licząc od daty weryfikacji zeznania.

Dodatkowo ustalono, że w 2 przypadkach organ podatkowy nie posiada zwrotnego potwierdzenia odbioru wystawionych w 2021 r. upomnień z:

- 11.03.2021 r. - na zaległość dotyczącą złożonego przez płatnika zeznania PIT-4R za rok 2020. W związku z brakiem zwrotnego potwierdzenia odbioru - anulowania i wystawienia nowego upomnienia dokonano dopiero 1.03.2022 r., tj. po 355 dniach licząc od dnia wystawienia pierwszego upomnienia. Tytuł wykonawczy wystawiono 17.03.2022 r. (...),
- 12.08.2021 r. - na zaległość dotyczącą złożonego przez podatnika zeznania PIT-36L za rok 2020. W związku z brakiem zwrotnego potwierdzenia odbioru - anulowania i wystawienia nowego upomnienia dokonano dopiero 29.07.2022 r., tj. po 351 dniach licząc od dnia wystawienia upomnienia. Tytuł wykonawczy wystawiono 29.08.2022 r. (...).

Na powyższą okoliczność Naczelnik Urzędu złożyła wyjaśnienia, z których wynika, że nie ma raportu, który monitoruje brak zwrotki, a w systemie automatycznie nałożona jest flaga upomnienia. Obecnie na bieżąco sprawdzany jest wpływ ZPO na podstawie kopii upomnień wysłanych do podatnika.

[Dowód: akta kontroli nr 161-166]

Nadto stwierdzono, że w 7 przypadkach błędnie wprowadzono datę doręczenia upomnienia, tj.:

- w 2 przypadkach dotyczących upomnienia z 18.02.2021 r. wprowadzono datę 10.03.2021 r. zamiast 9.03.2021 r. (...),
- w 2 przypadkach dotyczących upomnienia z 26.02.2021 r. wprowadzono datę 22.03.2021 r. zamiast 19.03.2021 r. (...),
- w 3 przypadkach dotyczących upomnienia z 17.02.2021 r. wprowadzono datę 10.03.2021 r. zamiast 9.03.2021 r. (...).

[Dowód: akta kontroli nr 100-102]

2) Terminowość wystawiania tytułów wykonawczych.

Ustalono, że 594 tytuły wykonawcze wystawiono:

- 8 - 15 dni od daty doręczenia podatnikowi upomnienia – 182 tytuły (182:594, tj. 30,64 %),
- 16 - 30 dni – 188 tytułów (188:594, tj. 31,65 %),
- 31 - 90 dni – 172 tytuły (172:594, tj. 28,95 %),
- 91 - 163 dni – 38 tytułów (38:594, tj. 6,4 %),
- 197 - 460 dni – 14 tytułów (14:594, tj. 2,36 %).

Szczegółowej kontroli poddano 50 tytułów wykonawczych wystawionych powyżej 15 dni (50:412, tj. 12,14 %), wytypowanych metodą statystyczną - losowanie systematyczne (interwał losowania - 8, jako pierwszą jednostkę do próby wybrano pozycję 184).

Naczelnik Urzędu złożyła wyjaśnienia, w których wskazała, że główną przyczyną opóźnień w wystawianiu tytułów wykonawczych w 2021 r. było wprowadzenie 1.07.2021 r. funkcjonalności elektronicznego przekazywania tytułów wykonawczych - eTW, w systemie Poltax2BPlus. Wystawianie tytułów wykonawczych w aplikacji eTW nie było synchronizowane z Poltax2BPlus, w związku z czym proces samego tworzenia tytułów wykonawczych trwał dłużej. Zatem wystawiano tytuły wykonawcze w systemie Poltax2BPlus albo uzyskiwano numer porządkowy tytułu, a następnie wszystkie dane w nim zawarte przepisywano ręcznie do aplikacji eTW, co zajmowało więcej czasu. Dopiero od 25.10.2021 r. zaczęto wystawiać i przekazywać tytuły wykonawcze w Poltax2BPlus, co przyspieszyło proces wystawiania tytułów wykonawczych, bez konieczności przepisywania ich każdorazowo ręcznie do aplikacji eTW.

Nadto od stycznia do października 2021 r. sprawami w powyższym zakresie zajmowało się dwóch pracowników. Duża rotacja kadry i braki kadrowe, nie dawały możliwości terminowej realizacji zadań. Dopiero od października 2021 r. sprawami zajmowało się czterech pracowników.

[Dowód: akta kontroli nr 154-157]

Uwzględniono argumentację zawartą w wyjaśnieniach – wobec czego stwierdzone opóźnienia w wystawianiu tytułów wykonawczych w związku z wprowadzeniem funkcjonalności elektronicznego przekazywania tytułów wykonawczych (eTW) - nie będą traktowane, jako nieprawidłowość. Natomiast w zakresie terminowości wystawiania pozostałych tytułów wykonawczych zmieniono przyjęte założenie do

kontroli. Zamiast założenia, że od daty doręczenia upomnienia do dnia wystawienia tytułu nie powinno upłynąć więcej niż 15 dni przyjęto założenie, że nie powinno upłynąć więcej niż 30 dni.

Na 50 poddanych kontroli tytułów wykonawczych stwierdzono, że:

- w 1 przypadku w tytule wykonawczym wskazano datę doręczenia upomnienia wystawionego do zaległości wynikającej z pierwszej korekty zeznania. Ustalono, że podatnik złożył 23.06.2020 r. korektę zeznania PIT-36L za rok 2019, organ podatkowy 7.08.2020 r. wystawił upomnienie, które doręczono 18.09.2020 r. Podatnik 27.08.2020 r. złożył drugą korektę zeznania (błędną). Kolejną korektę złożono 12.02.2021 r. – kwota zobowiązania nie uległa zmianie. Dział Rachunkowości dokonał weryfikacji zeznania 20.08.2021 r. Tytuł wykonawczy wystawiono 21.09.2021 r. Stąd też raport wykazał, że tytuł wykonawczy wystawiono po 368 dniach od daty doręczenia upomnienia. Natomiast licząc od daty weryfikacji przez Dział Rachunkowości trzeciej korekty zeznania - tytuł wykonawczy wystawiono po 32 dniach (...),

- w 1 przypadku przy wystawianiu tytułu wykonawczego na zaległość wynikającą ze złożonej korekty zeznania PIT-36 za rok 2020 - błędnie wprowadzono datę doręczenia upomnienia.

Ustalono, że podatnik złożył 11.08.2021 r. korektę zeznania PIT-36, organ podatkowy 23.09.2021 r. wystawił upomnienie, które doręczono 27.09.2021 r. W dniu 11.10.2021 r. podatnik złożył kolejną korektę zeznania, zmniejszającą zobowiązanie do zapłaty. Zatem tytuł wykonawczy wystawiono na zaległość wynikającą z ostatniej korekty zeznania (brak flagi upomnienia). Przy jego wystawianiu dokonano więc ręcznego uzupełnienia daty doręczenia upomnienia, jednakże zamiast wpisać datę doręczenia upomnienia do zaległości w podatku PIT – 27.09.2021 r., wpisano datę doręczenia upomnienia do zaległości w podatku VAT – 20.08.2021 r. Stąd też raport wykazał, że tytuł wykonawczy wystawiono po 63 dniach od daty doręczenia upomnienia dotyczącego podatku VAT. Natomiast licząc od daty złożenia drugiej korekty - tytuł wykonawczy wystawiono po 11 dniach (...).

Na powyższe Naczelnik Urzędu złożyła wyjaśnienia, wskazując jako powód pomyłkę pracownika oraz brak funkcjonalności systemu.

[Dowód: akta kontroli nr 104, 167-168]

- do 1.07.2021 r. wystawiono tytuły wykonawcze:
 - w 13 przypadkach – w terminie 21 - 30 dni od daty doręczenia podatnikowi upomnienia,
 - w 2 przypadkach – w 50 dniu od daty doręczenia podatnikowi upomnienia (...),
- w okresie od 30.08.2021 r. do 23.12.2021 r. wystawiono 33 tytuły wykonawcze – w terminie 17 - 236 dni od daty doręczenia podatnikowi upomnienia, w tym:
 - w 1 przypadku wystawiono 22.12.2021 r. zmieniony tytuł wykonawczy w związku ze złożeniem przez podatnika 26.10.2021 r. korekty deklaracji VAT-7 za 8/2021 zwiększającej zobowiązanie do zapłaty.
Ustalono, że w zmienionym tytule wykonawczym wskazano datę doręczenia upomnienia, które wystawiono na zaległość wynikającą z pierwotnej deklaracji, tj. datę 12.10.2021 r. Stąd też raport wykazał, że tytuł wykonawczy wystawiono po 71 dniach od daty doręczenia upomnienia. Natomiast licząc od daty złożenia korekty - zmieniony tytuł wykonawczy wystawiono po 57 dniach (...),
 - w 1 przypadku tytuł wykonawczy wystawiono po 236 dniach.
Ustalono, że 10.02.2021 r. wystawiono upomnienie na zaległość wynikającą ze złożonej deklaracji VAT-7 za 5/2020. Upomnienie doręczono 5.03.2021 r., natomiast tytuł wykonawczy wystawiono dopiero 27.10.2021 r. Od dnia doręczenia upomnienia do dnia uruchomienia aplikacji eTW, tj. do 1.07.2021 r. – upłynęło 118 dni (...).
Na powyższe Naczelnik Urzędu złożyła wyjaśnienia.
[Dowód: akta kontroli nr 167-168]

Ustalenia:

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym powyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- wystawieniu upomnień po upływie 30 dni od daty, od której możliwe było prowadzenie działań windykacyjnych, powyższe stwierdzono:
 - w przypadku 7 upomnień - od daty weryfikacji zeznania,
 - w przypadku 21 upomnień - od terminu płatności bądź od dnia złożenia deklaracji,

- późnym wystawieniu tytułów wykonawczych, tj. po upływie 30 dni od daty doręczenia upomnienia, co stwierdzono w 3 przypadkach (...),
- braku weryfikacji czy upomnienie zostało doręczone podatnikowi, organ podatkowy w aktach sprawy nie posiada zwrotnego potwierdzenia odbioru upomnienia. Skutkowało to późnym (po roku) podjęciem dalszych działań windykacyjnych. Powyższe stwierdzono w przypadku 2 upomnień (...),
- niewydrukowaniu upomnienia wystawionego w podsystemie Poltax2BPlus, co skutkowało nieprzesłaniem go do podatnika. Powyższe stwierdzono w 1 przypadku (...),
- błędnym zarejestrowaniu w podsystemie Poltax2BPlus daty doręczenia upomnienia, co stwierdzono w 7 przypadkach (...).

Ocena:

Działalność Drugiego Urzędu Skarbowego w Opolu w zakresie terminowości wystawiania upomnień i tytułów wykonawczych należy ocenić pozytywnie z nieprawidłowościami.

3. Postępowanie organu podatkowego z zaległościami podatkowymi po umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność.

Stan prawny: -

Opis stanu faktycznego:

Naczelnik Urzędu wyjaśniła, że od 2021 r. prowadzony jest rejestr umorzonych postępowań egzekucyjnych, na podstawie którego raz na pół roku dokonywana jest analiza zaległości i poszukiwany jest majątek zobowiązanych. Ponadto na bieżąco przeglądane są akta podatników oraz w ramach przygotowywania kart informacyjnych do przedawnienia, poszukiwany jest majątek, z dwumiesięcznym wyprzedzeniem.

[Dowód: akta kontroli nr 158-160]

W celu sprawdzenia prawidłowości postępowania Urzędu w 2021 r. z zaległościami podatkowymi po umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność, sporządzono raport z WHTAX „Lista tytułów wykonawczych według

sposobu zakończenia” wg stanu na 31.12.2020 r. z kodem zakończenia - E9 umorzenie (bezskuteczność egzekucji).

Na podstawie raportu stwierdzono, że organ egzekucyjny dokonał w 2020 r. umorzenia na podstawie art. 59 § 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji – postępowań egzekucyjnych prowadzonych wobec 84 zobowiązanych na podstawie 593 tytułów wykonawczych o klasyfikacji spraw CL, SI i SM.

Kontroli poddano działania organu podatkowego prowadzone w celu poszukiwania majątku 20 losowo wybranych podatników, tj. 23,81 % (20:84).

Weryfikacji i oceny działań wierzyciela po umorzeniu postępowania egzekucyjnego, dokonano w oparciu o przedłożone dokumenty.

Ustalono, że:

- w 1 przypadku organ egzekucyjny pomyłkowo 4.03.2020 r. zamknął w podsystemie EGAPOLTAX sprawę (...) z kodem E9 - nie wydano postanowienia w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego(...). Sprawę ponownie otwarto w trakcie kontroli, tj. 18.08.2022 r.
Na powyższe Naczelnik Urzędu złożyła wyjaśnienia, wskazując jako powód pomyłkę pracownika.
[Dowód: akta kontroli nr 176-177]
- w 1 przypadku organ egzekucyjny umorzył postępowanie egzekucyjne dotyczące zobowiązań podatkowych, które mogą być egzekwowane tylko z przedmiotu hipoteki zgodnie z art. 70 § 8 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (...),
- w 2 przypadkach wierzycielem nie był Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w Opolu (...),
- w 4 przypadkach organ egzekucyjny umorzył koszty egzekucyjne oraz koszty upomnienia, brak zaległości podatkowych (...),
- w 2 przypadkach na dzień kontroli brak było zaległości podatkowych:
 - postanowieniem z 23.01.2020 r. organ egzekucyjny umorzył postępowanie egzekucyjne. Organ podatkowy 11.12.2020 r. dokonał zaliczenia nadpłaty na poczet zaległości. Zaległość uregulowano w całości (...),

- postanowieniem z 20.02.2020 r. organ egzekucyjny umorzył postępowanie egzekucyjne. Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w Opolu stwierdził, że zobowiązanie podatkowe w kwocie (...) zł przedawniło się z dniem 11.04.2022 r. (...),
- w 10 przypadkach organ podatkowy poszukiwał majątek podatników:
 - w 1 przypadku działania podjęto w listopadzie 2021 r. (...), w 9 przypadkach działania podjęto w 2022 r., tj.: w lutym – 1 przypadek (...), w maju – 1 (...) i w sierpniu – 7 (...).

W każdym przypadku sporządzono dokument „Analiza - poszukiwanie majątku”, do którego dołączone były wydruki z baz danych Urzędu, potwierdzające dokonanie tych czynności. W wyniku analizy wierzyciel nie skierował do organu egzekucyjnego wniosku o wznowienie postępowania egzekucyjnego.

Kontrola wykazała, że w 2021 r. poszukiwania majątku zobowiązanych w 9 przypadkach nie były prowadzone zgodnie z zasadami przyjętymi przez Naczelnika Urzędu.

Z wyjaśnień Naczelnika Urzędu wynika, że z uwagi na okres pandemii oraz bardzo zwiększoną ilość wniosków o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych, poszukiwanie majątku od marca 2020 r. do dnia kontroli nie odbywało się cyklicznie. Powyższe spowodowane było dużą rotacją pracowników, brakami kadrowymi, chorobowymi oraz przesunięciami wszystkich pracowników do spraw związanych z udzielaniem ulg. Obecnie czynności związane z poszukiwaniem majątku dokonywane są na bieżąco. Jednocześnie z wyjaśnień złożonych przez Naczelnika Urzędu wynika, że pomimo niedokonywania w 2021 r. co 6 m-cy analiz zaległości i poszukiwania majątku zobowiązanych, nie doszło do sytuacji przedawnienia zobowiązań.

[Dowód: akta kontroli nr 158-160]

Ustalenia:

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym powyżej zakresie stwierdzono uchybienie polegające na późnym podjęciu działań poszukiwania majątku zobowiązanych, po umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność, co stwierdzono w 9 przypadkach (...).

Dodatkowo stwierdzono nieprawidłowość polegającą na zamknięciu sprawy w podsystemie EGAPOLTAX z kodem zakończenia sprawy E9 – umorzenie (bezskuteczność egzekucji), bez jednoczesnego wydania postanowienia w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego (sprawa nr ...).

Ocena:

Działalność Drugiego Urzędu Skarbowego w Opolu w obszarze postępowanie organu podatkowego z zaległościami podatkowymi po umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność należy ocenić pozytywnie z uchybieniami.

Natomiast stwierdzona nieprawidłowość w zakresie prawidłowości zamykania spraw w podsystemie EGAPOLTAX – dotyczy działań organu egzekucyjnego.

IV. Zalecenia

Zalecenia/ Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli, Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Opolu poleca:

1. Dołożyć wszelkich starań by wystawiać upomnienia i tytuły wykonawcze bez zbędnej zwłoki.
2. Dokonywać weryfikacji czy upomnienie zostało doręczone podatnikowi. W aktach sprawy winno znajdować się zwrotne potwierdzenie odbioru upomnienia.
3. Wystawione w podsystemie Poltax2BPlus upomnienia drukować i przysyłać do podatnika.
4. Rejestrować w podsystemie Poltax2BPlus prawidłową datę doręczenia upomnienia.
5. Analizować zaległości i poszukiwać majątek zobowiązanych, po umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność, zgodnie z przyjętymi w Urzędzie zasadami, tj. raz na pół roku.
6. Zamykać sprawy w podsystemie EGAPOLTAX z kodem zakończenia sprawy E9 – umorzenie (bezskuteczność egzekucji), tylko wtedy gdy faktycznie zostało wydane przez organ egzekucyjny postanowienie w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego.

W nawiązaniu do przedstawionych powyżej ustaleń kontroli proszę o przedłożenie w terminie miesięcznym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

V. Pozostałe informacje

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w jednym egzemplarzu.

Zgodnie z § 26 Zasad przeprowadzania kontroli w urzędach skarbowych woj. opolskiego oraz w Opolskim Urzędzie Celno – Skarbowym w Opolu, kierownik jednostki kontrolowanej ma obowiązek, w terminie nie wcześniej niż po upływie 8 miesięcy i nie później niż przed upływem 9 miesięcy od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego lub sprawozdania z kontroli poinformowania kierownika jednostki kontrolującej o rezultatach wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Opole, dnia 16 grudnia 2022 r.

Dyrektor

Izby Administracji Skarbowej

w Opolu

Agnieszka Maśnik

/Dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym/